

Regum 7. Unde hac irregularitas non oritur ex delicto, sed ex defectu, quem communiter Theologi, & Canonistæ lenitatis appellant, quia, si quis hominem occidit, vel mulat, etiam si iusti faciat, & absque peccato; adhuc tamen irregularitatem incurrit ex defectu lenitatis propter horrorem sanguinis, et enim pacem non præfert, & Christi manuetudinem, nec ipsum represtat, quaré idem Ecclesia hanc irregularitatem statuit, quia Sacerdos gerit personam Christi, qui utpote lenitissimus neminem unquam læstis, neque hac irregularitas contrahitur, nisi ex leita mutilatione, vel homicidio in iudicio, vel bello iusto; ut dicimus act. segn. n. 176.

163 Quartu[m] codice modo diferrendum est de irregularitatis, ex bello contra h[ab]itum, quod quidem duplex est, quodam defensivum, quodam aggressivum, & hoc tursus aliud iustum, aliud iustum. Itaque loquendo de bello aggressivo in iusto diferrendum est, sicut de homicidio voluntario, & iustis; quod, scilicet, militantes in bello iusti, f[ac]tive sunt Clerici, f[ac]tive saepe morte, vel mutilatione alterius, etiam si propriis manus non occidant, sed occidentibus cooperantur, arma prebeant & auxilium quovis modo praesent, vel favorem, horrando, confundendo, &c. irregulares sunt. Ita Doctores communiter, se enim habent ex cap. *Quoniam in dubiis de peccatis*, & ex cap. *Sed d[icit] i. 15. & ex aliis c. iure & ratio est*, quia qui aliquo modo aut caudam ad homicidium iustum, sunt irregulares, ut supra dictum est ex cap. *De castro at omnes*, qui bello iusto interfuerunt, aliquo modo ad iustum homicidium cooperanter se-
r[ec]to fecuto homicidio irregulares sunt; unde bello iusto, si vel unus occidatur, totus exercitus sit irregularis, saltem si aliquam ratione sit cooperatus, ut Bonac. advertit qu.4 punct. 4 cum pluribus aliis. Si vero loquuntur de bello justo aggressivo, etiam omnes tam Clerici quam Laici propriis manibus pugnant, occidentes, & mutilantes inimicos irregularitatem incurvant, non tamen ex delicto, sicut pugnantibus in bello iusti, sed tantum ex defectu lenitatis, sive manutendinis, sicut enim qui nulli contraria aliquam sententiam sanguinis proferat, sed ipso effectu, irregularitatem incurrit, ut super dictum est ita qui militat in bello justo aggressivo, si occidatur, vel mutiletur, ut patet ex c. *Sic quis invictus*, & ex c. *Aliquantos*, d. 50. quo dicitur art. sequi, tractando de irregularitate ex defectu lenitatis contracta. Denique loquendo de pugnantibus in bello defensivo idem dicendum est, quod de irregularitate contracta ex homicidio voluntario, quod tamen habet admixtum involuntarium, de quo dicimus conclusione sequenti.

164. Quod dicendum est, quid qui committit homicidium voluntarium simpliciter, sed involuntarium secundum quid est involuntarium permixtum, ut qui occidit aggressorem, vel invasorem ad se defendendum, qui alter mortem evadere non poterat, sive fit Clericus, sive Laicus, post Clem. un de homicidio, irregularitatem non incurrit. Ita DD. communiter, tam Theologici, quam Canonizantes. Notarunt autem dictum post Clem., quia secundum Scotorum loco citato 4. distin. 2. quelli. 1. Alenfemi. pagin. 3. quaff. 3. membris. 3. artic. 1. D. Thoma. 2. Thos. 64. art. 7. & alios antiquiores, talis occidens secundum ius antiquum dis. 50. cap. Si quis viduat. & dist. 8. cit. 12. dicitur, irregularitatem incurrebat, sed de facili dispensabilius: iudic. & Concil. Trid. sessi. 4. cap. 7. hoc jus antiquum renovare viset, vel supponere illud non esse abrogatum, dum illi dispensatio nes super irregularitatem trah homicidio contractam loci ordinario committit, de qua re fuisse disputant Recentiores, ut Bertharius apud Covar. Nav. Suar. & aliis ab eis citatos. Sed ad vitandam prolixitatem breviter huc jura & cibulari posse cum Fabrico dis. 3. c. 7. nu. 218. dicendum quod Clementina intendit occidentem in invasorem, cum moderamine tamen inculpata tutela non fieri irregulari, cum minima quod nulla sit culpa in sic occidente aggressorem. Verum quia difficile est in hujusmodi causa servare ad anguum moderamen inculpata tutela, & facile est excedere modum defensionis, ideb Concil. Trid. dixit in hoc case dispensationem jure quodammodo debet, & illam ordinariis locorum esse commitrendam, quia autem requiratur ad moderamen inculpata tutela satis explicimus supra dist. 8. de Restitutione in particulari scilicet, 2. art. 1. num. 1. ubi de homicidio fictio, & illicito fuisse differimus, de quo eriam plura videri possunt apud Alfanum nostrum l. i. tit. 25. art. 1. & Blundum dis. 8. cit. p. 2. art. 5. & idem afferunt Doctores de coquinuatuorem occidit ad se defendendum, ne ab eo ministretur, aut graviter vulneretur, vel deformetur.

165. Hoc idem etiam alterunt Doctores de eo, qui invaderem occidit in defensionem honorum temporum, cum moderamine tamen inculpatare ruzet, quia hujusmodi homicidium non est peccatum, ut etiam diximus loc. cit. dummodo nocentum temporale sit grave, & actu iustifieatur, & non possit alio modo fieri defensio, nisi per mortem aggressoris, &

abscondendo, vel adurendo. Ita Bonac. l. c. pun. 5. citans Mol. Henriquez, Sayrum, & alios. Hoc tamen certum est apud omnes. Clericus majoribus ordinibus initium non pecare, nec a fisi irregularitate, si hanc artem exercet etiam incidendo, vel adurendo urgente necessitate, ut idem Bonac. advertit l. cit. v. g. tempore pestis, quando non adest aliis, qui hoc munus exerceat, nam in eo eventu, in quo obligari jas natura, certus prohibitoj iuris positiui. Denique ex his confit quid fit dicendum de iis, qui curari infirmorum habent, si enim debant diligenter, & providientiam adhibeant, morte secuta infirmi, irregularitatem non incurront, cum concurrant illa due conditio- nes ex Scoto, que morte alicuius fecit ab irregularitate excusat, quod non adhibeat, can incurront. Ita DD. communiter, oculus Canonis; item qui ita deformatis est in manibus, vel in aliquo alio exteriori corporis membro, ut sine scandalo pul- lorum, & indecentia in ordine ministriare non possit; etiam nulla sit mutilatio membi. Si autem deformatis, non effe notabilis, nec mutilatio gravis, irregularitatem non inducunt, est autem modica deformatio, vel non enomis, & turpis mutilatio ex Scot. 4. d. 5. q. 3. S. De *casuando*, quae actio humana non impedit, amputatio digiti vel alicuius partis digiti, qua tamen intelligendum, est, dignissimum molitus non fuerit in culpa talis mutilatiois, quia si sponte, & non ex causa iuxta hanc contigisse irregularitatem induceret, & in tali causa iuxta ordinamus repellitur, & jam ordinatus deficiunt, ex d. 5. q. Qui partem, & de hoc defectu alia plura videi possunt apud Af- fectus & rebus lib. 6. t. 1.

ARTICULUS QUINTUS.

Qua sint Irregularitates ex affectu.

Prima irregularitas est ex defectu anime, ad quam incursum triplex defectus à Doctoribus assignari solet. Primus est illius, qua de reient ad fidem accessit, ac proinde Neophyti sunt irregulares, ut deducitur ex Can. *Nephtis*, d. 61, quod etiam colligitur ex can. t. 1. & d. 48, & idem recenter baptizati in adulta aetate ordinari non posse, nec etiam ad ordines minores, ut contra *Toletum*, & alios advertunt Avila, Suarez, Hurtado, & alii plures, & deducitur ex cap. *Nephtis*, si tamem pot aliquod tempus nisi baptizati, ita proficit in fide, & in moribus, ut arbitrio Episcopi fit quasi veteranus Christianus, poterit ordinari, ut ex dicto c. deducitur. Quidam inter irregulares ex hoc defectu recentent etiam hereticos, & infideles, non baptizatos, quibus etiam subficitur Blund, nostrar. loc. cit. art. 16, sed fatus inconsideratus etiam *Toletus* advertit lib. I. cap. 9, siquidem non baptizati irregulares dicendi non sunt, cum non sint capaces ordinis, ut diximus art. 1. huius questionis n. 12. heretici vero sunt ex defectu irregulares, ut constat ex dictis art. s. n. 11. 12. Secundus est defectus ulti rationis ex *Scoto* d. 4. d. 13. qu. 2. Primum videndum unde perpetuo amentes consenserunt irregularares, & etiam quia ex crebra indispositione in furiam incident, ut qui morbo laborant epileptico, qui sunt lunatici, ergomeni. Secus autem est de phrenetico ex vi morbi, aut vulnus, aut ira transuentum, hi etiam fulminati, ac defensione eis tales, non sunt irregulares, & si illi sunt ordinati, & intrar anum ex morbo non laborantes, praesumuntur liberati, & ad ordinum exercitium pertinuerunt. Tertius est defectus litteraturae, scilicet scientia ex cap. *Misteriorum* d. 3. q. 6. quia vero scientia, & peritia in ordinandi requisitor, habetur sufficienter ex Cone. Trident. sess. 25. de Reform. cap. 4. que autem requiratur ad Episcopatum habetur ex cap. *Omnes* d. 38. & alii cap. *Luris*, & noviter ex Trid. sess. 22. de Reform. cap. 2. de scientia requisita in affumento ad Ecclesiæ Cathedrales, Capensitatis, menadvertisc. 15. sec. 16. Episcopos dispensare posse cum Religiosis non multum literatis, ita ad sacros ordines promoveri possunt, quia in illis non tanta scientia requiriatur, ac in Clericis facultibus, cum ad curas animantium non ordinantur, tamen etiam quia ex continuo convivit, & communicatione cum doctis in Religione in scientia proficiunt.

ne cum dicitur in Religione in scientia pronunciat.

165 Secunda irregularitatem est ex defectu corporis, quia ut notat Scot. 4. d. 25. t. E. ab aliquo contrahi potest, vel propter temperie, & enormem mutilationem, ut habetur ex cit. *De corpore viuisatis non ordinandis*, vel propter enormem infirmitatem, ut habetur ex cit. *De Clerico agente, vel debilitate*, motu etiam autem Ecclesia ad reddendum irregulares corpora graviter vitiosi, vel horribili infirmitate infirmos, ut Scot. advertit 4. d. 15. q. 2. *primo videndum*, quia sicut in veteri lege Lev. 21. *Lez huiusmodi statuta erat*, quod qui maculata habebet, non offeret Deo suo panem, nec ad ministerium eius accederet; ita in lege nova, quae est veteri perfectior, tanto magis statuendum erat, perfomas in naturalibus defectuofas, sive in corpore, ad feruendum, & cultum Dei, in altari non esse admittendas proper reverentiam Sacramenti, & ad vitandum scandalum puerorum, & subdit Doctor prohibitions istas patere in can. dicit. 5. & extra de corpore vitiosi tales autem est esse enormiter corpore murlatos, vel horribili infirmitate oppreslos, ut leprosi, & huiusmodi. Itaque enormous mutilatio, quia gravem inducit deformitatem, & cum que finis scandalo, & indecentia quis in ordine ministrare non posset, vel quae impedit usum ordinis, inducit irregularitatem simpliciter, & absolute in Laco, ne ordinis suscipientur, & in Clerico, ne possit in suscepit ministeriale, & ad alios promoveri. Ita committitur DD. ex c. *S. Evangelia*, d. 55. & ex c. *Expositio de corpore vitiosi non ordinandis* ex quibus cap. etiam deducitur irregularitas esse mutum, cœcum, aut altero oculo praefertim siuilo caretum, qui dicitur *Malitia*.

*is, quamvis esset conjugata, aut ex quacumque alia causa provenienti fine culpa contrahentis, & de tali irregularitate ex defectu hominum fæci et fermo in praesenti. Præterea docent etiam Doctores antiquiores ob penitentiam sollemnem incurri regularitate, ut confat ex cap. *Placuit* & ex cap. *Quinimum* d. 50. & ex cap. *Pavimentis* d. 55. de irregularitate agit Alfonso lib. 6. c. tit. 17. quia tamen penitentia hæc non amplius effit in illa, id est irregularitas hæc jam non habet locum, ut notavit Hurtad. diff. 19. Denique alia quædam irregularitates a quibus affari solet; quæ communiter reuelariunt ut potè nullum habentes in fidei fundamentum, ut ostendit Bonacina, disp. 7. c. tit. punct. 7. s. un.*

ARTICULUS SEXTUS.

Quomodo tollatur irregularitas, & quis ea dispensare posset,

181 **P**rimò quoad primam quæstionem partem, convenientia Do-
ciles quatuor modis irregularitatem tolli posse,
nimur susceptione baptismi, professo religiofa, ablutione,
sue remotione causa, & dispensatione legitima. Perba-
ptismum itaque tollitur quavis irregularitas ex def. proove-
nient, vel magis proprie loquendo per baptismum sit, ut bapti-
zatus nullam incurrit in irregularitate ratione delictorum, que
ante baptismum committi: siquidem in rigore loquendo per
baptismum nulla tollitur irregularitas, quia ante baptismum
nulla incurrit, cùm sit impedimentum Ecclesiasticum,
quod nondum baptizatos non offici, cùm non sint Ecclesiæ
subjecti, qnaniuscè baptistum sine defectus, & commit-
tantur crimina, ob quæ fertur irregularitas contra baptizatos,
ut faciat iupæ declaratum est art. 17. quos q. 132. & 133. per
nullam iugiter peccata ante baptismum commissa fit quis irregu-
laris baptismum recipiens, quare nec homicidium aut baptis-
mum commissum, neque lenitatem fanguinis secuta more da-
ta ante baptismum facit hominem irregularis, si baptismum
recipiat, quia talis irregularitas, in jure non habetur. Et contraria
ve oportet baptismum non tollit irregularitas, quia oritur ex
defectu, si post baptismum idem defectus remaneat, ut de biga-
miam dictum est artic. præced. enim 179. quare autem bigama
ante baptismum contracta irregularitatem inducat, non autem
homicidium, & homicidii deformitas per baptismum tollatur,
itaue homicida baptizatus nullam irregularitatem incurrit
non autem deformitas bigamia, quia minor est, quam homici-
dium, qmibi declaratum est ex Scoto. 4.d.3.q.2. lit. C Deinde per
professionem religiofa colliguntur irregularitas ex defecto mar-
tium pueniens, sed ex illigitatione quod Ordines, sicut
Tunbridge, & Bury, &c.

non quod prægularas ex cap. 1. de filiis Presbyt. dictum est art. præced. num. 17. Rursum auctoriter etiam irregularitas ex defectu proveniens sublata causa, ob quam fuerat inducita ut v.g. irregularitas ex defectu etatis proveniens solitum per adventum legitimam gratias, & sic de aliis, qui feruntur pro tal tempore, quo durat talis causus, ut nota Bonac. p. 5. cit. punct. 2. Denum illius irregularitas per legitimum dispensationem, non verò per abolutionem, cum non sit censura, ut ait Blundus loc. cit. a. 20. & forma dispensationis est hæc: Dispensi te in irregularitate, quam, vel quosquaque habet, vel illum eam sibi currit, & quidem si dispensans intendat tollere omnes, idque posset, omnes collit, sin minus, eam tantum tollit, quam potest, & vult.

184 Quarò, quando in dicto decreto Tridentini excipitur irregularitas ex homicidio voluntario proveniens, & ex quicunque delicto ad forum contentiosum ducto, per illud homicidium intelligitur homicidium injutum direkte, & ex positivo voluntarium, ut idem Hurcat, advertit loc. citat. unde dispensare potest Episcopus in irregularitate ex homicidio occulto casuall contracta, ut Blundus etiam afferit loc. cit. Et tamen aliqua difficultas de irregularitate ex homicidio, quod quis committit vim vi repellendo, ut se a morte defendat; & non est sermo de homicidio, quod quis committit ob inevitabilem necessitatem defendit e a morte, quia talis ex supradictis in talis defensione non peccat, nee irregularitate incurrit.

182. Secundo quoniam alterum quaeritur partem, potestas dispensandi in irregularitate est solum Ecclesiastica, sicut enim per solam Ecclesiasticam potestate irregularitatis imponi potest; ita per eandem dumtaxat potestate potest in eis dispensari, quia potestas tendit leges, & in eis dispensandi ejusdem sunt ordinis, huc potestas jure divino universalis, & suprema in solo refertur Summo Pontifici, quia ipsa potestate ligandi, qui aqua solvendi potestate immideat haber a Christo; tunc etiam quia ex superdictis omnibus irregularitatis est de jure positivo Ecclesiastico, in quo jure universali. Papa dispense potest, ut ex eius supra-
ma potestate constat, & ex c. *Sanzii quondam dist.* & ex c. *Significati* de electione. Ita Doctores communiter, qui etiam de-
cident nullum Episcopum in iure ordinario dispensare posse in irregularitate secundum se, seu generaliter sumpta, sed solum in ea, quia ei conceditur ut conteat ex cap. *Alii Clerici de ju-
diciis*, & ex cap. *Cum illorū de sent. excom.* Episcopis autem in
Conc. Trid. *trid. xii. cap. 6.* de *Reformis* conceditur, ut dispensare possint omnibus irregularitatibus ex delicto occidio pro-
venientibus excepta ea, que critur ex homicidio voluntario, ac
etiam illa, quia ad forum contentum ipsum pvererunt, cum suis
subditis, & in sua Diocesis, unde licet de jure ordinario dispense
nequeant in irregularitate, quia in inferiori in lege Superioris dis-
pensare non potest; nihilominus ex dicto privilegio dispensare
cum delicto occidio, cum accusatis ad suum pristinum fla-
tus cum delicto occidio non peccare, nec irregularitate accedere
ex *Clement. s. furtu ius*, sed ferme eti de homicidio commissio ab
eo, qui se defendendo molerantur excusit inculpata tutela, &
quiamvis aliqui negent potest Episcopum in tali irregularitate
dispensare, Blundus tamen loc. cit. affirmit cum Aragonio, Sa-
lonio, Vivaldo, Henriquez, Coninch. Sayro, Rodriguez, & plusibus aliis, quorum ratio est, quia huc irregularitatis non est
de numero earum, quae non possunt dispensari, nisi a Papa, ut
notant communiter Doctores ex Tridentino loc. citat. Quando
etiam in dicto decreto excipitur irregularitas contraria ex quo
cumque delicto ad forum contentiosum deducto, nomine talis
irregularitatis intelligunt illa, super qua, aut super cuius delicto
trahitur quis ad tribunal, quoquis ab instantia abvolueret
unde in delicto ad forum contentiosum deducto Episcopis dis-
pensare non potest, quando in iniquis de aliquo delicto accusa-
tus fuit, ut nondum in iudicio se purgavit; nec definitivè libe-
ratus fuit, aut ab instantia se fad canum quando delinquens post
accusationem se purgavit; & sunt quando delicto probatiois ab-
folitus fuit, tunc enim Episcopum cum eo dispensare potest; & docet Bonacina loc. cit. cum Henriquez, Rodriguez, Molina,
Sayro, Suarez, Fillicio, Avila, Sanchez, & plusibus aliis, quo-
rum ratio est, quia in talis causa sancta ratio deductionis ad for-
um contentiosum perinde omnia est, ac si delictum non fuisset
ad illud reductum, cum accusatis ad suum pristinum fla-

et in reductare ante accusationem. Confirmatur, quia verba recipienda sunt cum effectu cap. Relatum de clero non relevantes; ergo quando Concilium in predicto decreto in privilegio Episcoporum excepit crimen ad forum contentiosum deductum, intelligentiam est cum effectu, idest, modo deductio ad forum fortia sit effectum.

185 Quinto est difficultas, an Episcopus finito, & comple-
to iudicio dispensari posfit in irregularitate proveniente ex deli-
cto ad forum contentiosum deducito, postquam delinqvunt con-
victus fuit condemnatus, & iam punitus. Afirmatur Sanchez,
Avila, Trid. loc. cit. & plures alii, quorum ratio est, quia
Tridentinum denegat Episcopis facultatem dispensandi in deli-
ctionum occulis, & deducit ad forum contentiosum, ne mi-
nistratur, & perturbetur tribunal, & auctoritas Iudicium; sed
Episcopis dispensando cum reo jam convicto in iudicio, ac
etiam punito non diminuit auctoritatem, nec turbat tribunal
Iudicium, quod vitare intendit Trid. cum iam perfectum sit
iudicium; ergo potest Episcopus cum eo dispensare. Negat Bo-
nacina l. c. cui Suarez, Rodriguez, Sanchez, Henriquez, Re-
inaldo, & pluribus aliis, quorum ratio est, quia Concil. Trid.
l. c. concedit Episcopis facultatem dispensandi in irregularitate
ex delicto occulo proveniente, aut non deducito ad forum con-
tentiosum; in causa autem propria o delictum deductum est ad
forum contentiosum, nec est occultum, sed et omnino publicum
namque probantur in iudicio appellantur publica, &
habet opinio probabilior videtur, & ex ipsis fundamentis allato
facile solvit adductum pro opposita sententia cum enim Con-
cilium absolute loquatur, & fine illa distinctione, consequen-
ter neque nos distinguere debemus, sed iuxta modum loquen-
ti Concilii absolute asserendum est, Episcopum non potest dis-
pensare in irregularitate ex iuxtimodi delicto proveniente,
cum delictum non sit amplius occultum in causa propria, sed
publicum omnino, & ad forum contentiosum deducit, & ibi
omnino probatum, & condemnatum.

186 Postremo convenienter Doctores in irregularitatibus ex
causa provenientibus solum Pontificem dispensare posse, non
autem Episcopum, nisi in aliquo calu particulari si et conce-
sa facultas, ut patet discurrendo per singula, et etiam in irregu-
laritate ex defectu etatis foli. Papa dispensare potest ex cap.
*Nudus de temp. ordin. in 6. & Glos. Clement. generalis de etate
& qualit. In irregularitate ex defectu corporis folis Papa
dispensare potest, sive fit ex deformitate, sive fit ex infirmitate,
ut patet ex capitolo *Significati de Corpore viatis*, Episcopis
verò indicate potest an defectus, vel deformitas irregularita-
tem iudicat ex cap. 2. apud. varia. In irregularitate ex defectu
animae etiam folis Papa dispensare potest, ut patet de Neophy-
to apud Tolentum, Suarez, & alios; certum est Episcopum non
potest dispensare circa omnino illitteratum ex cap. *Nudus de**

omino probatum, & condemnatum.

186 Sexta est difficultas. An Episcopus in casu homicidii voluntarii iusti occulti dispensare posse, ut homicida promovet ipsi poena falso ad ordinis minores, & beneficium simplex. Afirmant Garzias, Medina, Rodriguez, Emanuel Sa, Tolentino, & ali, quorum ratio est, quia ante Concilium poterat hoc Episcopus, ut habetur cap. de filii Presbyt. in 6 ergo etiam post cum tale privilegium non sit per Concilium sublatum. Negant, Navartus, Sayus, Suarez, Bonacina, Blundus ex nosfis l.c. art. 4. & ali communiter, quorum ratio est, quia Conc. Trident. dat facultatem Episcopis dispensandi in irregularitatibus provenientibus ex delicto suis, excepta irregularitate proveniente ex homicidio voluntario etiam occulito, & absolvi dico non posse Episcopis dispensare in homicidio voluntario etiam occulito; ergo auferit, quod ius antiquum Episcopis concedebat, & hic dicendi modus probabilior videtur, & conformior modo loquuntur Concili. Potest tamen Episcopus dispensare in irregularitate proveniente ex mutilatione occulta, quanvis ex industria facta, quia mutilatio, et dilapidatio ab homicidio, & ita determinavit Sac. Cardinalium Concilii Congregatio, ut referunt Caspensis, Hurtado, Blundus loc. c. & ali communiter. Nec obstat Clement. i. de Homicidio, quia ille tantum procedit quod incurrit in irregularitate, in hoc enim homicidium, & mutilatio equiparantur, nam ex utriusq[ue] contrahitur, quando mutilatio est enormisq[ue] non autem quod dispensationem ex eadem Sac. Concilii Congreg. Et hic posse dispensare circa omnino materiam ex capitulo de penitentiis, ordinatione, & ex decreto Concil. Tridentini adductis, ut notat Faber loc. cit. cap. 6. n. 165. In irregularitate ex delicto bonae famae idem pariter dicendum est, quia solum Papa potest omnem infamiam iuris, etiam civilis tollere a quoconque Clerico, & etiam alio sibi subiacebo, ac etiam non subiecto, si eius ministerio indiget, ut notat Innocent. Panormit. & Hoffiens. Com. de tunc, & ex iud. In irregularitate ex delicto natalium solum Papa cum illegitimo dispensare potest ad Ordines maiores, ad dignitates, & beneficium curatum ex c. i. De filiis Presbyt. in 6. Episcopus verò solum ad Ordines minores, & beneficium simplex ex cap. cap. Nec etiam potest Episcopus dispensare in irregularitate ex delicto lenitatis proveniente, quia ut Bonacina advertit q.4. punct. ult. Episcopus dispensare non potest in irregularitate, quia Judeus canonicus anguis ex exercens contraxit mandando homicidium, vel mutilationem iuxta leges, & gravitatem delictorum, quia Trident. concedit Episcopis facultatem dispensandi in irregularitate proveniente ex delicto occulito, excepto homicidio, voluntario, sed praedicta irregularitas non provenit ex delicto, sed ex homicidio, jure julio volito, ergo neque Episcopus in ea dispenseat; & quatione nec dispensare potest in irregularitate, quam miles incurrit pugnando in bello iuto adverbari occidendo, quia Episcopus ex privilegio Tridentini potest solum dispensare in irregularitate proveniente ex delicto homicidii non voluntarii, ut idem Bonac. notat. ibid.

quodam uniplementum ex eadem Sac. Concilio Congreg. Et sic obseruandum est, quicquid concilium est Episcoporum quod dispensione irregularitatum, in intelligi etiam concilium Prae-
latis Religionis virtute induiti Apololici, sive suorum privilegiorum respectu suorum subditorum, ut communiter Do-
ctores advertunt, & ratio est, quia Religio nrum Praelati in suis
fudibios habent jurisdictionem quae Episcopalem non esse conse-
quenter alert. Blandus notet loc. cit. art. ult. potestiam suis
fudibios ablovere percutient Clericos facultates ab excom-
municatione, quam incurunt, si percussi non sit enim ipsius, &
sit occulta, in fo. conscientie, ac etiam dispensare in irregu-
laritate, quam contrahunt, si in excommunicatione cele-
brent, dummodo sit etiam occulta, quod probat ex privilegio
fratribus minoribus concessio a Clemente IV. confit. 4. & a Boni-
facio Nonno, & Eugenio IV.; cui privilegio non est esse deroga-
tum, quod apparet, in modo addi aliquos hoc privilegium
extendere etiam ad percussione enormiter, modo sit occulta,
qua quando est publica, sibi Pontificis referatur.

qua quando cib publicas, i^oli Poatibus referatur .
187 Septimo eti difficultas, An Episcopus dispensari posset in irregularitate oratione exhortari. Hac enim facultas eis concessa yidetur ex Concl. T^o loc. cit. ibi enim conceditur facultas Episcopis dispensandi in irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus, & idem in heretis crimen posse per se ipsos, non per Vicarium, & ita sententiis Ugelunis, Sanchez, Baconis, L^oc. & aliis passim. Summus autem Pontificis dispensare potest in legibus latibus ab Episcopis, ac etiam ab ipsis Abbatibus, tamquam Episcopis, neque in alio modo dicituder, quod Papa cum bigamus dispensare non posset. Sed quod non licet, dicutur autem non licet, ut Sc. declarat I.c. non quia omnino non licet, sed solum quod pro urgenti necessitate taliter dispensari licet, &c.

gum eius sit ligare cuius est solvere de reg. juris in s. possunt tandem legem in quoque per professionem religiosam; ut communiter DD. docent, quanvis ad dignitates etiam in Religione, v.g. Abbatum, Prioratum, & similes sine dispensatione promoveri non possint, & Ita Glosa, Panormitanus, & alii ille textum intelligunt in c. ult. *De filio Fratre*, ut nota Blundus loc.c.

172 Sed hic duplex occurrit difficultas. Prima est quid dicendum sit, quando est dubium, si sit legitimus, debet ne considerari irregularis? Affirmant Vafg. cum quibusdam aliis, sed negativa sententia communior est, & probabilior, & sequitur ex dictis supra art. 2. hujus quod, ubi diximus extra casum homicidiu[m] in dubiojuris, vel facti nullum teneri se reputare irregularer. Quia extra illum casum nullo iure ex primis, quod aliquis sit regularis. Tunc quia ut diximus disp. 9. q. 3 de Restitutione ex adulterio, filius non tenetur creder matri afferenti ei cum illis legitimi, nisi circumstantia valde urgeat, i.e. quod enim filius credit matrem suam fuisse adulteram, non ob hoc credere tenetur esse illegitimum, quia cum simul maneat cum marito potuit conceper ex marito, & ex adulterio, & id est non est confundens irregularis. Ita Avila, Coninch. Caspensis Diana, Faber l.c. & alii communiter. Alia difficultas est de expeditis, an confundit sine illegitimis? Affirmat Hurtad. cum aliis diff. 14. ac etiam inclinat Faber l.c. n. 14. ubi approbat sententiam eorum, qui in hoc casu afferunt consilendum esse, ut dispensatio petatur, hoc enim secundum est, & maxime cum facile sit eam omittere, si enim facile dispensatur in illegitimitate nota tantu[m] magis in dubio. Negativa tamen sententia etiam in hoc casu communior est, & probabilior, quam sequitur, & probat Blundus l.c. quia Ius Canonicum, & Civile in multis facit exceptiones, ut patet ex c. 1. de Infanticis expeditis, & in C. codem titulo. Confitebit Bulla, quam edidit G. reg. XIV. in gratiam Confraternitatis pro expeditis, ubi decurrit, ut habeantur pro legiti- mis, quia quod aliquis exponatur, non est signum sufficiens, quod sit illegitimus & extra matrimonium sulpicatus, nam parentes non semel filios sibi ex parte paternitate ponunt. Tantum quia non probatur malus in iure presumpsum bonus, vel talis presumi debet, ut notat Scot. in p. diff. 15. q. 5. *De secundo*, & d. 29. §. *Hie dicitur*, ex c. un. de fraterno in ordine faciendo, & de regulis juris in s. ubi habetur, semper in dubio praeferatur, ut habeatur de reg. juris, & aliis monachis. Imo nec hanc irregularitatem incurruunt administratores retum piastrum, quavis facultarium, ut tantu[m] res perfunctoria miserabilium, in quo convenienter etiam DD. & deducunt ex c. ult. d. 86. & can. 1. diff. 88. quia tamen administrationis non est aliena a statu Clericis, nec per regulas. Tandem qui depositum officium, per quod obligatur ad ratiocinaria, & fus administrationis actionem reddit, poterit ad ordinis promoveti, quanvis adhuc remaneat debet, & alij sicut summe pecunie abfque alia lite, & infamia, quia solitus est ab obligatione ad ratiocinaria, quod est illud, quod ad irregularitatem incurruunt juri canonico requireti, ut praefat ex nolite advertunt Faber, & Blund. loc. cit.

173 Quartaria irregularitas est ex defectu statutis, & libertatis in primis enim defectus legitimis atatis ad ordinis sulpicatos requisita inducit irregularitatem, quandiu defectus durat secundum communem Doctorum sententiam ex can. 1. d. 59. & c. ult. de temporibus ordinationum, & ita etiam tenet Faber, l.c. c. 6. n. 176. & alii passim ex Clem. *De statu & qualitate* Blundus autem l.c. a. 17. certe quod si aliquis abh[ic] legitima statuta ordinetur, & non celebra, utque ad legitimum tempus, potius de ei debet sulpicere, quam ex parte, quia si docet Blundus in Clem. cit. ubi sit, quod si ante legitima statutum quis ordinatur, & ex iustitia ordinis, sed non habet legitimam eorum executionem, donec, legitimam attigerit statutum, & ipso iure est supuentus. Scimus nullam mentionem fecit in d. 4. s. 2. q. 1. de hac irregularitate ex defectu statutis, sed solum q. 2. ejusdem diff. dicit pueris prohibiti esse, sacros ordines sulpicere, licet minores sulpicere possint, quia colligi nequit, quod sicut irregularis si ad facias ordines accedant, quia non omnis prohibiti Canonicae irregularitas, liquidem, ut ipse etiam docet d. 4. l. 3. q. 2. *Primo secundum* etiam peccator publicus, & notorius prohibiti statutum habet, & celebret, & tamen irregularis non est, si celebret, licet mortaliter peccet; qua propter ponderantem sunt verba textus in c. cit. in loquuntur irregularitate, vel sulpiceone.

174 Deinde irregularitas contrahitur etiam ex defectu libertatis. Ita DD. communiter, & Scor. l.c. 4. d. 5. q. 1. sub. E. & habetur expeditis ex d. 54. & exit. de servis non ordinandis per totum praeferit c. 1. d. 2. & cap. 3. Ratio autem, ut Ecclesia hanc irregularitatem imponerit est ista, inquit Doctor, quia servus proprio dictu[m] postulatio domini, & id est non debet ab eo auferri ipso invito, ac proinde c. cit. statutum est, mancipia non possunt ordinari ante manusmissionem; ut si servus a servitute redimatur, vel a domino libertate donetur, poterit abh[ic] legitima statuta concurrir ad illa iustitia, neque ut minister iustitiae ut adiutorum Coninch. Hurtad. Caspensis, & alii passim. Nec etiam irregularitatem incurrit Index Ecclesiasticus, qui aliquem degradat, & tradit brachio seculari, maximè premis protectione se non intendere ullam personam sanguinis, ut qualiscumque licentia domini etiam tacita, unde si servus ordinatur domino sciente, & non contradicente statim liber evadit, & consequenter innominis ab irregularitate, ita enim expeditis habetur c. si servus d. 4. ubi dicitur, quod si servus sciret Dominum, & non contradicente in Clericum fuit ordinatus, ex

hoc ipso, quod constitutus est liber, ingenitus erit, & consequenter ab irregularitate innominis ex servitute proveniente. Si vero ordinatur Domino in se, id est sine illa licentia, nec tacita, nec expressa, nec de novo ad id consentient, quanvis aliqui dicant, quod adhuc liber evadit, si facis iniurias; Scot. tamen l.c. dicit, quod debet dominus reddi, qui tamen eum non debet actibus suis ordinem indecentibus applicare, sed actibus suum statum decentibus, id est actionibus spiritualibus, ut nempe in servitutem divinum officium recitando, preces celebrando, & alia huiusmodi faciendo, in his enim actionibus dominus potius lucratur, quam iudicatur, ut ait Blundus l.c. art. 12. cum actiones spirituales sibi sint utiores corporalibus, & finitioris valoris. Dicit autem Scot. si ordinatus, in se domino deberi est reddi, quia licet in predictis cap. in favore ordinis ordinari servus ordinato concedatur, ut satisfactione redimi posset; si tamen tali satisfactione hoc ei iura non concedunt, in modo dicunt, quod si Episcopus fraudus confusus illum ordinaverit, tenetur duplum reddere dominum; quod si nullus propter ipsum servum est in culpa, & factus sit presbyter, privanctus est, & peccato, vel ex ministerio sui officii facti facere tenetur.

175 Ad hanc tandem irregularitatem speciem reducitur etiam obligatio ad ratiocinaria, ut Faber, advertit *disp. 3. cit. cap. 5. n. 137.*

& constat ex cap. unic. *De obligatis ad ratiocinaria*, ubi dicuntur sic obligatos, quamdiu hac obligatio durat, esse irregularis; sicut autem obligari ad ratiocinaria, qui rationem redire tenetur, ut administrationem rerum temporalium, sive publicationem, ut sunt Judices, Tabelliones, Thefaniarii, vel Depositarii eti[us] privati, Advocati, Procuratores, & huiusmodi, vel rerum privatae personae, Curatores pupillorum, Tutores, & similes personae, tales enim ad ordinis promoveri non possunt, nisi prius officium illud deponant, & de officio administratore ratiocinaria non reddit, ut patet ex c. 1. de officio deposito, & redditu administrationis ratione, fine alia dispensatione cellet irregularitas, & ad ordinis promoveri possint; hoc autem tenetur dicitur de administratione rerum temporalium, & facultariis, quia ob administrationem rerum temporalium, & facultariis, qui ob administrationem rerum ecclesiasticarum non incurrit irregularitas, cum non sit administrationis temporalis, sed spiritualis quandomodo, & Ecclesiastica, ut advertunt Innoc. & Panorm. in cap. 1. & patet ex c. Ne Clerici, vel Monachi. Imo nec hanc irregularitatem incurruunt administratores retum piastrum, quavis facultarium, ut tantu[m] res perfunctoria miserabilium, in quo convenienter etiam DD. & deducunt ex c. ult. d. 86. & can. 1. diff. 88. quia tamen administrationis non est aliena a statu Clericis, nec per regulas. Tandem qui depositum officium, per quod obligatur ad ratiocinaria, & fus administrationis actionem reddit, poterit ad ordinis promoveti, quanvis adhuc remaneat debet, & alij sicut summe pecunie pecunie abfque alia lite, & infamia, quia solitus est ab obligatione ad ratiocinaria, quod est illud, quod ad irregularitatem incurruunt juri canonico requireti, ut praefat ex nolite advertunt Faber, & Blund. loc. cit.

176 Quinta irregularitas est ex defectu statutis, & libertatis in primis enim defectus legitimis atatis ad ordinis sulpicatos requisita inducit irregularitatem, quandiu defectus durat secundum communem Doctorum sententiam ex can. 1. d. 59. & c. ult. de temporibus ordinationum, & ita etiam tenet Faber, l.c. c. 6. n. 176. & alii passim ex Clem. *De statu & qualitate* Blundus autem l.c. a. 17. certe quod si aliquis abh[ic] legitima statuta ordinetur, & non celebra, utque ad legitimum tempus, potius de ei debet sulpicere, quam ex parte, quia si docet Blundus in Clem. cit. ubi sit, quod si ante legitima statutum quis ordinatur, & ex iustitia ordinis, sed non habet legitimam eorum executionem, donec, legitimam attigerit statutum, & ipso iure est supuentus. Scimus nullam mentionem fecit in d. 4. s. 2. q. 1. de hac irregularitate ex defectu statutis, sed solum q. 2. ejusdem diff. dicit pueris prohibiti esse, sacros ordines sulpicere, licet minores sulpicere possint, quia colligi nequit, quod sicut irregularis si ad facias ordines accedant, quia non omnis prohibiti Canonicae irregularitas, liquidem, ut ipse etiam docet d. 4. l. 3. q. 2. *Primo secundum* etiam peccator publicus, & notorius prohibiti statutum habet, & celebret, & tamen irregularis non est, si celebret, licet mortaliter peccet; qua propter ponderantem sunt verba textus in c. cit. in loquuntur irregularitate, vel sulpiceone.

177 Sexta irregularitas est ex bigamia, seu ex defectu Sacramenti, qui in bigamia reperitur. Ita DD. omnes, & Scot. 4. d. 25. *Quæst. 1. D. & 2. 3. 2. 4. 3. 2. 5. 2. 6. 3. 2. 7. 2. 8. 2. 9. 2. 10. 2. 11. 2. 12. 2. 13. 2. 14. 2. 15. 2. 16. 2. 17. 2. 18. 2. 19. 2. 20. 2. 21. 2. 22. 2. 23. 2. 24. 2. 25. 2. 26. 2. 27. 2. 28. 2. 29. 2. 30. 2. 31. 2. 32. 2. 33. 2. 34. 2. 35. 2. 36. 2. 37. 2. 38. 2. 39. 2. 40. 2. 41. 2. 42. 2. 43. 2. 44. 2. 45. 2. 46. 2. 47. 2. 48. 2. 49. 2. 50. 2. 51. 2. 52. 2. 53. 2. 54. 2. 55. 2. 56. 2. 57. 2. 58. 2. 59. 2. 60. 2. 61. 2. 62. 2. 63. 2. 64. 2. 65. 2. 66. 2. 67. 2. 68. 2. 69. 2. 70. 2. 71. 2. 72. 2. 73. 2. 74. 2. 75. 2. 76. 2. 77. 2. 78. 2. 79. 2. 80. 2. 81. 2. 82. 2. 83. 2. 84. 2. 85. 2. 86. 2. 87. 2. 88. 2. 89. 2. 90. 2. 91. 2. 92. 2. 93. 2. 94. 2. 95. 2. 96. 2. 97. 2. 98. 2. 99. 2. 100. 2. 101. 2. 102. 2. 103. 2. 104. 2. 105. 2. 106. 2. 107. 2. 108. 2. 109. 2. 110. 2. 111. 2. 112. 2. 113. 2. 114. 2. 115. 2. 116. 2. 117. 2. 118. 2. 119. 2. 120. 2. 121. 2. 122. 2. 123. 2. 124. 2. 125. 2. 126. 2. 127. 2. 128. 2. 129. 2. 130. 2. 131. 2. 132. 2. 133. 2. 134. 2. 135. 2. 136. 2. 137. 2. 138. 2. 139. 2. 140. 2. 141. 2. 142. 2. 143. 2. 144. 2. 145. 2. 146. 2. 147. 2. 148. 2. 149. 2. 150. 2. 151. 2. 152. 2. 153. 2. 154. 2. 155. 2. 156. 2. 157. 2. 158. 2. 159. 2. 160. 2. 161. 2. 162. 2. 163. 2. 164. 2. 165. 2. 166. 2. 167. 2. 168. 2. 169. 2. 170. 2. 171. 2. 172. 2. 173. 2. 174. 2. 175. 2. 176. 2. 177. 2. 178. 2. 179. 2. 180. 2. 181. 2. 182. 2. 183. 2. 184. 2. 185. 2. 186. 2. 187. 2. 188. 2. 189. 2. 190. 2. 191. 2. 192. 2. 193. 2. 194. 2. 195. 2. 196. 2. 197. 2. 198. 2. 199. 2. 200. 2. 201. 2. 202. 2. 203. 2. 204. 2. 205. 2. 206. 2. 207. 2. 208. 2. 209. 2. 210. 2. 211. 2. 212. 2. 213. 2. 214. 2. 215. 2. 216. 2. 217. 2. 218. 2. 219. 2. 220. 2. 221. 2. 222. 2. 223. 2. 224. 2. 225. 2. 226. 2. 227. 2. 228. 2. 229. 2. 230. 2. 231. 2. 232. 2. 233. 2. 234. 2. 235. 2. 236. 2. 237. 2. 238. 2. 239. 2. 240. 2. 241. 2. 242. 2. 243. 2. 244. 2. 245. 2. 246. 2. 247. 2. 248. 2. 249. 2. 250. 2. 251. 2. 252. 2. 253. 2. 254. 2. 255. 2. 256. 2. 257. 2. 258. 2. 259. 2. 260. 2. 261. 2. 262. 2. 263. 2. 264. 2. 265. 2. 266. 2. 267. 2. 268. 2. 269. 2. 270. 2. 271. 2. 272. 2. 273. 2. 274. 2. 275. 2. 276. 2. 277. 2. 278. 2. 279. 2. 280. 2. 281. 2. 282. 2. 283. 2. 284. 2. 285. 2. 286. 2. 287. 2. 288. 2. 289. 2. 290. 2. 291. 2. 292. 2. 293. 2. 294. 2. 295. 2. 296. 2. 297. 2. 298. 2. 299. 2. 300. 2. 301. 2. 302. 2. 303. 2. 304. 2. 305. 2. 306. 2. 307. 2. 308. 2. 309. 2. 310. 2. 311. 2. 312. 2. 313. 2. 314. 2. 315. 2. 316. 2. 317. 2. 318. 2. 319. 2. 320. 2. 321. 2. 322. 2. 323. 2. 324. 2. 325. 2. 326. 2. 327. 2. 328. 2. 329. 2. 330. 2. 331. 2. 332. 2. 333. 2. 334. 2. 335. 2. 336. 2. 337. 2. 338. 2. 339. 2. 340. 2. 341. 2. 342. 2. 343. 2. 344. 2. 345. 2. 346. 2. 347. 2. 348. 2. 349. 2. 350. 2. 351. 2. 352. 2. 353. 2. 354. 2. 355. 2. 356. 2. 357. 2. 358. 2. 359. 2. 360. 2. 361. 2. 362. 2. 363. 2. 364. 2. 365. 2. 366. 2. 367. 2. 368. 2. 369. 2. 370. 2. 371. 2. 372. 2. 373. 2. 374. 2. 375. 2. 376. 2. 377. 2. 378. 2. 379. 2. 380. 2. 381. 2. 382. 2. 383. 2. 384. 2. 385. 2. 386. 2. 387. 2. 388. 2. 389. 2. 390. 2. 391. 2. 392. 2. 393. 2. 394. 2. 395. 2. 396. 2. 397. 2. 398. 2. 399. 2. 400. 2. 401. 2. 402. 2. 403. 2. 404. 2. 405. 2. 406. 2. 407. 2. 408. 2. 409. 2. 410. 2. 411. 2. 412. 2. 413. 2. 414. 2. 415. 2. 416. 2. 417. 2. 418. 2. 419. 2. 420. 2. 421. 2. 422. 2. 423. 2. 424. 2. 425. 2. 426. 2. 427. 2. 428. 2. 429. 2. 430. 2. 431. 2. 432. 2. 433. 2. 434. 2. 435. 2. 436. 2. 437. 2. 438. 2. 439. 2. 440. 2. 441. 2. 442. 2. 443. 2. 444. 2. 445. 2. 446. 2. 447. 2. 448. 2. 449. 2. 450. 2. 451. 2. 452. 2. 453. 2. 454. 2. 455. 2. 456. 2. 457. 2. 458. 2. 459. 2. 460. 2. 461. 2. 462. 2. 463. 2. 464. 2. 465. 2. 466. 2. 467. 2. 468. 2. 469. 2. 470. 2. 471. 2. 472. 2. 473. 2. 474. 2. 475. 2. 476. 2. 477. 2. 478. 2. 479. 2. 480. 2. 481. 2. 482. 2. 483. 2. 484. 2. 485. 2. 486. 2. 487. 2. 488. 2. 489. 2. 490. 2. 491. 2. 492. 2. 493. 2. 494. 2. 495. 2. 496. 2. 497. 2. 498. 2. 499. 2. 500. 2. 501. 2. 502. 2. 503. 2. 504. 2. 505. 2. 506. 2. 507. 2. 508. 2. 509. 2. 510. 2. 511. 2. 512. 2. 513. 2. 514. 2. 515. 2. 516. 2. 517. 2. 518. 2. 519. 2. 520. 2. 521. 2. 522. 2. 523. 2. 524. 2. 525. 2. 526. 2. 527. 2. 528. 2. 529. 2. 530. 2. 531. 2. 532. 2. 533. 2. 534. 2. 535. 2. 536. 2. 537. 2. 538. 2. 539. 2. 540. 2. 541. 2. 542. 2. 543. 2. 544. 2. 545. 2. 546. 2. 547. 2. 548. 2. 549. 2. 550. 2. 551. 2. 552. 2. 553. 2. 554. 2. 555. 2. 556. 2. 557. 2. 558. 2. 559. 2. 560. 2. 561. 2. 562. 2. 563. 2. 564. 2. 565. 2. 566. 2. 567. 2. 568. 2. 569. 2. 570. 2. 571. 2. 572. 2. 573. 2. 574. 2. 575. 2. 576. 2. 577. 2. 578. 2. 579. 2. 580. 2. 581. 2. 582. 2. 583. 2. 584. 2. 585. 2. 586. 2. 587. 2. 588. 2. 589. 2. 590. 2. 591. 2. 592. 2. 593. 2. 594. 2. 595. 2. 596. 2. 597. 2. 598. 2. 599. 2. 600. 2. 601. 2. 602. 2. 603. 2. 604. 2. 605. 2. 606. 2. 607. 2. 608. 2. 609. 2. 610. 2. 611. 2. 612. 2. 613. 2. 614. 2. 615. 2. 616. 2. 617. 2. 618. 2. 619. 2. 620. 2. 621. 2. 622. 2. 623. 2. 624. 2. 625. 2. 626. 2. 627. 2. 628. 2. 629. 2. 630. 2. 631. 2. 632. 2. 633. 2. 634. 2. 635. 2. 636. 2. 637. 2. 638. 2. 639. 2. 640. 2. 641. 2. 642. 2. 643. 2. 644. 2. 645. 2. 646. 2. 647. 2. 648. 2. 649. 2. 650. 2. 651. 2. 652. 2. 653. 2. 654. 2. 655. 2. 656. 2. 657. 2. 658. 2. 659. 2. 660. 2. 661. 2. 662. 2. 663. 2. 664. 2. 665. 2. 666. 2. 667. 2. 668. 2. 669. 2. 670. 2. 671. 2. 672. 2. 673. 2. 674. 2. 675. 2. 676. 2. 677. 2. 678. 2. 679. 2. 680. 2. 681. 2. 682. 2. 683. 2. 684. 2. 685. 2. 686. 2. 687. 2. 688. 2. 689. 2. 690. 2. 691. 2. 692. 2. 693. 2. 694. 2. 695. 2. 696. 2. 697. 2. 698. 2. 699. 2. 700. 2. 701. 2. 702. 2. 703. 2. 704. 2. 705. 2. 706. 2. 707. 2. 708. 2. 709. 2. 710. 2. 711. 2. 712. 2. 713. 2. 714. 2. 715. 2. 716. 2. 717. 2. 718. 2. 719. 2. 720. 2. 721. 2. 722. 2. 723. 2. 724. 2. 725. 2. 726. 2. 727. 2. 728. 2. 729. 2. 730. 2. 731. 2. 732. 2. 733. 2. 734. 2. 735. 2. 736. 2. 737. 2. 738. 2. 739. 2. 740. 2. 741. 2. 742. 2. 743. 2. 744. 2. 745. 2. 746. 2. 747.*

non aliter. Itaque in bigamia verò, quando scilicet, quis duas virgines in Matrimonium successivè, vel viduam duxerat, & cum eis illud consummaverat, dicendum est iolùm Papam dispensare posse, non Episcopum, etenim Sextus V. super hoc interrogatus respondit ex sententia S. Congreg. Super Conc. non posse, & Episcopum sic promoventem, & Bigamum sic promoventem aliquas censuras incurre, nam Episcopus manet fupensis à collatione Ordinum, promotus vero fupensis manet ab executione Ordinum fupceptorum, & beneficio priuatis, ac infuper obligatus ad restitutionem fructuum, cùm non faciat illos suos. Ita Toletrus l. 1. c. 31. Blundus noster l. c. Caspensis, Fernandez, Bonac & eis communis recensiorum sententia.

fernandus, bonac. &c; et communis recentiorum sententia.
190 De bigamia vero interpretativa est aliqua difficultas. Aliqui enim censem Episcopum dispensare posse, quando est occulta, & oritur ex delicto etiam alieno, quam contrahitis, qui cognovit uxorem, postquam cum alio adulterium commisit. Ali vero tutius, & probabilius negant Episcopum dif-

ensare posse ad ordines præstern majores cum bigamo, si
vero, sive interpretatio. Ita Hoffsteinus, Propositus, &
norimetus, & plures alii, quod fati probatur ex cap. *Sunt*
et cap. Nuper de bigamis. Immò Bonacina quæst. 2. cit.
sunt, id etiam affirmant quoad ordines minores, vel ad
rimam Toufiram, vel ad beneficium etiam simplex, quod
colligietur Ex Trid. fess. 23. cap. 17. ad finem. In bigamia tan-
tem similitudinem Episcopum dispensare posse etiam quoad
confusio ad sacros ordines affirmant omnes ex cap. *Sunt* de
clericis conjugatis, & cap. 1. Qui Clerici, vel viventes; &
bariter affirmant Prælatorum Regulares cum suis subditis in es-
timam bigamia dispensare posse, tam ad sacros ordines sufficien-
tes, quam ad utendum antecepit. Ita Bonacina loco cit.
aliter disputat. 59. lect. 3. Capitulus disputat. 5. fect. 14. & ali-
cuius, & hæc de Confusis dicta sufficiunt ad explicandam
polli Doctoris mentem in materia adeo gravi, & necessa-

DISPUTATIO XIV.
DE PRÆCEPTIS PARTICULARIBUS.
CERTO HOMINUM STATU PROPRIO.

HACTENUS egimus de preceptis divinis, & Ecclesiasticis, ac etiam de pecnis quibuscumque fidelibus communib[us], nunc agendum est de preceptis particularibus certorum hominum itau pro priis, sicut enim fideles omnes praecpta Decalogi, & Ecclesie omnibus communia sub peccato mortali fecire tenentur, itau eorum ignorantia vincibilis; etiam transgressio non lequeratur, si peccatum mortale, ita etiam quedam particularia praecpta, quae ad quorundam statum, & officium pertinent, ipsi quoque incire tenentur, de quibus modo brevi agendum est.

ua ad statum, atque Ordinem Religiosum requiritur, ut sic
acra quadam Congregatio, seu Communatis dictur ad
di-
catur Christi perfectorum etenduntur, quia status Religiosis
et disciplina quadam, quo aliquibus exercitiis ad perfectio-
nem deveniuntur, unde sequitur statum Religiosum esse perfe-
tions, non quidem in eo sensu, quod omnes perfecti esse
beant, cum qualium eorum sint incipientes, quidam pro-
ficientes, unde Scottus 3. disput. 18. quæst. unic. distinguens statu-
m perfectionis inquit, quod quadam persona est in statu
perfecti exerceendi, ut Praefatus, quadam vero in statu
perfecti acquirendæ, ut simplex Religiosus; sed in eotam
senso, quod omnes ad Christianam perfectiōnem, uniu-
erse eum Deo, tamquam propofitum sibi finem et status
ei obligatione tendant, ut docet D. Thomas locutus.
Dicitur enim editio veteris perspectiva pauperum, capitulo 11. obediens
qua tria sunt principia huius perfectiōnis consequente im-
pedimenta telle Joann. epist. 1. capit. 1. omne quodlibet in mundo
impunita carnis est, & concupiscentia celorum, & su-
bita vita, ab his autem impedimentis liberatur homo per vo-
tarium paupertatem, castitatem, & obedientiam, & de paup-
ertate enim dicitur Matth. 19. Si quis perficietur est, adeo, &
sicut seruus, nos habemus, nos deo oportet, & secundum

QUÆSTIO PRIMA.

De Statu Religioso.

Jam suprà diximus disput. 11. qu. 2. art. 1. Religionis nomen duplicitur accipi posse, primum ut significat virtutem illam inter morales præcipuum, qua ab hominibus Deo debitus cultus, & honor exhibetur, quo sensibili de Religione tractavimus, secundum ut significat statum, & vita conditionem multorum fidelium speciali modo, & regula Deum colentium, in quo sensu de Religione nunc agere intendimus, & explicare, in quo consistat status Religionis hoc modo sumptus, & ad quæ Religiosus ex suis professiones obligatur.

ARTICULUS PRIMUS.

Qua sit natura, & essentia status Religiosi.

Primò convenient Doctores, quod licet Religiosus dici possit quicunque tantum, ac pte Deum colens, cō quod Religio virtus sit, fia Deo cultus debitus exhibetur, per anthoniamam tamen quandam Religiosi in Eccl: si nominari conuerterunt illi, qui peculiari vita instituti, & nominatio tribus votis Obedientie, Castitatis, & Paupertatis, se totos divino cultu adserunt, & omnino se D: o tradidunt, per obedientiam quidem quoad animum, per Castitatem verò quoad corpus, & per paupertatem quoad bona exterauimus statutus Religionis ita definiri solet ex D: thom. 2. z. quib: 108. art. 2. quod est quidam modus vivendi ut totum hominem divino cultui applicans sub aliqua regula cum abducendo a curiis retinaturibus a perfecta Charitate, & unione cum Deo, vel ut alii clariss: & distinctius loquantur, *et plurimum fiduciam ad divinam Charitatem preficationem tendentiam editis votis perpetua pauperatus, castitatis, & obedientis, stabili in communis vivere de mōno in Ecclesia approbaturo.* Dicitur plurimum fiduciam,

admodum & quod non habens in communione viventis membrorum Ecclesie approbat, quia quamvis olim Episcopi Religiosi possent approbat, postea tamen in Concilio Lateranensi III. statutum est, ne nova inducatur religio nisi a Pontifice approbat, cum enim Religio sit admodum Sacra Congregatio, seu Communitas, in qua conferunt aliquia spiritualia iurisdictio esse debet, & haec a solo papae proveniat, coniungit etsi ut, talis Communitas ab eodem probetur. Ita Alcianus nostor liber. t. 4. tit. 47. de Regularibus & Religiosis art. 2. & post ipsum Bellarmino Suarez, Regulus Layman, Joannes de la Cruz, Lezana, & alli Recensiones.

4 Secundo, cum ad essentiam Ordinis, & status Religiosi iud non requiratur, quam ut in eo tria predicta vota perpetua paupertatis, castitatis, & obedientiae sub Prelato etiam in approbatione Ecclesie, ut constat ex modo dictis, sequitur quod Ordines in essentib[us] convenire & formare inter se differe accidentialiter, quatenus omnes variis

329

medii accidentaliter differentibus ad Christianam edunt perfec-
tionem, quae est Charitas, & coniunctio cum Deo; essen-
tia verò itaui Religiosis omnibus sunt communia, com-
muni enim estin omnibus, ut editis Deo votis in perpetuum
se amoveant ea, quæ mortales plerumque à virtutis perfectione
imponuntur, scilicet, res extera:um substantiam, car-
gionis, vel exergendo propria professorum, verum Religiosum
confituit, servatis conditionibus a Concil. Trid. sive cit. de
signatis, & ratio est, quia tunc antiquo utraque prof. sibi tan-
cussa, & quam tacita era validia, & per Trid. professio tacita non
est sublata, sed potius confirmata. Ita Navarr. Rodriq. Azor.
Lissus, Liyman, Lexana, Miranda, & alii passim.

et impeditur, ieiunis, refusum exercitari libidinibus, & diversis delectationibus, & proprie voluntatis libertatem; diversitas verbi accidentialis procedit ex diversitate mediorum, qui uno quaque Ordo juxta Regulum suam adhibet ad eundem finem principalem aliquid, sed ad ipsa essentia vota melius media plenaria; etenim ad eundem finem consequendum diversa adhiberi possunt, que omnia ad ejus consecutionem idonea sunt, & convenientia, licet alia magis, & alia minus, ex quo discrimine oritur, quod inter Religiones, fidei Ordines religiosos illi perfectio censeri debeat, qui secundum regulam suam habet media magis accommodata ad finem, praeterea principalem consequendum, huc enim tandem omnia Religionis exercitia tendunt, ac referri debent ut charitas Dei in nobis perfecta sit, ut Laym. discutitur tr. 5. c. 3. Ex quo etiam deducitur eos qui in Ordinis militibus ab Ecclesia approbatissimis non absoluunt, sed limitant, seu conjugalem prostatent; licet Ecclesiastica persona censeatur, non tamen per se propria Religiosos ex D. Thom. 2.2.q. 186. art.4.ad.3. quia non vovent absoluunt, & omnino modum caititatem, cum ducent uxores, unde nec gaudent privilegio cap. Si quis fundetur a Diabolo, ut a Cajetano verbo Excommunicatio; sunt tamen veri Religiosi Commentatarii Melitenses, seu Equites, scilicet, S. Joannis, qui solemniter vovent perpetuum, & omnino modum caititatem, & Obedientiam, & paupertatem; similes eti ex fratribus, & fororibus Tertiariis, sive Ordinis Seraphici Patrie S. Francisci, sive aolorum, tantum sunt Religiosi proprii dicti, qui in Religionem approbatam, secundum certam reglam, tria vota substantialia emittuntur, contra vero hi non sunt, quia non sunt Religiosi.

6 Quartus est difficultas, an ad efficiem Religiosis, & ut aliquis verus Religiosus censeatur, requiratur ejus vota esse solemnia, vel ut publica professione finit edita. Prima sententia affirmat, quaz communis est apud Thomistos, ut refert Joannes Cruz de Statu Religiosis cap. 2. quod probat, quia ex Bonifacio Octavo cap. unico de Fide, & redemp. ut professo religiose valeat, debet fieri in manibus illius, qui potest profitement tali Religionis incorporare, & subdit, quod licet Gregorius XIII. Bulla 26. declarat Patres Societatis Iesu eis abhuc veros Religiosos, quamvis vota simplicia edant, & irriter matrimonium cum illo simplici voto casitatis celebratum; adhuc tamen est differentia inter istos, & alios Religiosos voti solemnis, quia his essentialiter, & ex jure divino sunt inhabiles ad matrimonium, & coram votum a tempore Apostolorum hanc vim irritandi matrimonium, nec extat aliqua lex Ecclesiastica, quaz illam vim si tributat; tamen etiam quia per istud votum solemniter homo Deo traditur, & consecrat per internam voluntatem juxta doctrinam D. Thomae 2.2.q. 88. ar.7. At religiosi Societatis voti simplicis ex jure Ecclesiastico predicti decreti Gregor. XIII. tunc inhabiles ad matrimonium, & sic in omnibus sententiis possunt dispensari per Ecclesiam ad matrimonium contrahendum; in dico dicto haberet, quod ex causa rationabilis possunt dicti Religiosi voti simplicis a Ministro Generali dimitti, & votis istis liberari, si tamen istis sine licencia Ministri generalis a Religione recedant, sunt apostolate, & excommunicati, ut ibidem decernitur. Ita discutit prefatus Author loc. citat.

giam, tria vota substantia emittuntur; & contra vero non in omnibus veri Religiosis, & propriè dicti iuxta doctrinam allatam, qui licet tria vota emitantur, & communiter, vel feofin habitent, regulam tamen Sede Apollonica approbatam non proficiuntur. Ita Busefalus lib. 4. capit. 1. ex Laxonia l. c. & illis; & ratio horum omnium est, quia conscientia statutis religiosis, ut dictum est, in hoc consistit, quod si fiduciam ad divinæ charitatis perfectionem tendentiam, editis votis perpetua castitatis, & obedientiae stabili in communis vivendi modos; & ab Ecclesiâ approbatos, quorun uno deficiente, deficeret etiam Statutum Religiosis propriè dictus unde ad substantiam, & efficiens veri & propriè Religiosi quoniam conditiones requiruntur ut notat Lezana in summa q[uo]d. Regularium capit. 2. Prima est profecti obedienciam, paupertatem, & castitatem, secunda, ut hæc tria vota aliquo firmentur. Tertia, ut tale votum emitatur in Religione aliqua per Sedem Apollonicam approbata. Quarta, ut promittere hæc vota sub jurificatione, & potestate, alterius constitutatur.

Tertio conveniunt Doctores ad valorem professionis religiosae tres requiri conditiones. Prima est qualitas, sc̄i aptitudo
coenit, felicitate ut decimum sexum etatis annum exple-
verit, animumque integrum in probatione fecerit cum habitu
religioso iuxta Concil. Triud. febr. 31. c. 15 de Regulari-
bus, nullumque habeat impedimentum, quod per statuta à
Pontifice confirmata in eorum ordinis substanciali esse conferatur.
Secunda ut professio sponte fia non cogente gravi metu, quia
litis effet incarcerationi, alimentorum subtracciō, & quod in pro-
fessionem consentire noluerit, votum enim factum ex metu
gravi iniuste inculo à causa intrinseca, se libera ad extor-
quendum votum ex communione. De coram confessu invalidum
vel, qui non est sufficiens voluntarium, vel quia jus illud
irritat, aut Deus non accepit, ne det vim iniuste coactionis, ut
diximus de Voto in communione disp. II, de praecis Disceologi-
c. 3. n. 16. Tertia conditio est confessus, & acceptatio ex-
presta, vel tacita Praelati Ordinis, qua Religionis incorporari
debet, idque ordinarie non cantum cum confiso, sed etiam
cum confessu Capitali, a certe majoris, vel principalarioris

partis ejusdem juxta cuiuscumque ordinis statuta, & configurationis. Ex quo sequitur eum, qui professione irritam edidit ex defectu aliquo per predictarum conditionum, religione egredi posse, & uxorem ducere, nisi cana conditione in deficientem postea tacite, vel expresse ratificaverit ad evitandum tamen scandalum caufam egressus notificare debet, ac insuper defectum professionis probatesca causa ad forum exterrum proveniat, id que intra quinqueannum a die probationis, aliquo post illud juxta Trident. loc. cit. cap. 19. audiri non debet, quia prae sumptus earum per illud spatium temporis inter ea taceat ratificatio, Unde non solum professio expresa illa, scilicet, quae fit verbo, vel scripto ipsius vovenitis, sed etiam tacita, quae scilicet fit portando per notabile tempore spatium habitum proprium Religio.

8. Quinto convenient Doctores hanc obligationem procurandi perfectionem, seu tendenti ad illam in Religio fuisse sub mortali peccato, & ita praeternit ex nostris Corduba in Regulam S. Patris nostri Francisci cap. I. Rodriguez z. tom. qq. Regul. q. 18. art. 1. Lezana loc. cit. cap. 1 & alii passim, & ratio est, quia talis obligatio est de gravissima, quaoeverunt, & in qua constitit substantia status Religio. An vera talis obligatio tenenda ad perfectionem in Religio sit distincta obligatio fervandi vota, & observantias regulares, vel sic eadem cum illa, Doctores non ita convenient probabilium tam est cum Sanchez lib. 6. in Decalog. cap. 5. Lezana loc. c. & alii esse eandem, & in illa concentant, scit obligatio obediendi Deo, ei placendi, & in ioco constitutio nolstrum ultimum finem, noa